

ที่ นพ ๐๐๒๓.๔/ว ๕๖๕๒

ศาลากลางจังหวัดนครพนม
ถนนอภิบาลบัญชา นพ ๔๘๐๐๐

๒๖ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง แจ้งผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม และนายกเทศมนตรีเมืองนครพนม

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๖/ว ๒๘๗๔

ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๕

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยจังหวัดนครพนมได้รับแจ้งว่า มีผู้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอให้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีประชาชนในหมู่บ้านแห่งหนึ่งได้รับแบบสอบถามจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เห็นถึงความประสงค์เกี่ยวกับการก่อสร้างยกระดับถนนภายในหมู่บ้าน โดยกล่าวอ้างถึงความเดือดร้อนจากปัญหาน้ำท่วมฉับพลันและถนนทรุดโทรม แต่ไม่มีข้อมูลและรายละเอียดของโครงการประกอบการตัดสินใจ โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนดังกล่าว เห็นว่าการเพิ่มระดับความสูงของถนนอาจเป็นภาระให้ประชาชนต้องปรับปรุงอาคารบ้านเรือนเพื่อป้องกันปัญหาน้ำไหลเอ่อเข้าท่วมบ้าน การดำเนินโครงการดังกล่าวจึงต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน และเสนอให้มีมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยให้ซักซ้อมความเข้าใจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘

จังหวัดนครพนมพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในการดำเนินโครงการของรัฐที่มีลักษณะเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต หรือส่วนได้เสียเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น จึงขออำเภอให้อำเภอแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณา ดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมและเทศบาลเมืองนครพนมให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกัน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวรรณพล ต่อพล)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานกฎหมาย ระเบียบ และเรื่องร้องทุกข์

โทร ๐-๔๒๕๑-๕๖๓๓

โทรสาร ๐-๔๒๕๑-๕๗๒๐ ต่อ ๑๘

21 ก.ย. 65

20 ก.ย. 65

กลุ่มงานกฎหมาย
เลขรับ 1640
วันที่ 21 ก.ย. 65
เวลา

ศาลากลางจังหวัดนครพนม
รับที่ 11504
วันที่ 20/ก.ย. 2565
เวลา

ที่ มท ๐๘๐๔.๖/ว ๒๘๗๔

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ กันยายน ๒๕๖๕
สนง.ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครพนม
เลขทะเบียน 8476 วันที่ 21 ก.ย. 2565
 ผ.บ. ก.บ. ก.ก. ก.ส. ก.ง.

เรื่อง แจ้งผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ สม ๐๐๐๓/๓๗๔๙
ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแจ้งว่า มีผู้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอให้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีประชาชนในหมู่บ้านแห่งหนึ่งได้รับแบบสอบถามจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อแสดงความประสงค์เกี่ยวกับการก่อสร้างยกระดับถนนภายในหมู่บ้าน โดยกล่าวอ้างถึงความเดือดร้อนจากปัญหาน้ำท่วมฉิวจากรและถนนทรุดโทรม แต่ไม่มีข้อมูลและรายละเอียดของโครงการประกอบการตัดสินใจ โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนดังกล่าว เห็นว่าการเพิ่มระดับความสูงของถนนอาจเป็นภาระให้ประชาชนต้องปรับปรุงอาคารบ้านเรือนเพื่อป้องกันปัญหาน้ำไหลเอ่อเข้าท่วมบ้าน การดำเนินโครงการดังกล่าวจึงต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน และเสนอให้มีมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดแนวทางและซักซ้อมความเข้าใจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ฉะนั้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในการดำเนินโครงการของรัฐที่มีลักษณะเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจหรือสังคมที่มีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยวิถีชีวิต หรือส่วนได้เสียเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น จึงขอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริวัฒน์ บุพบาเจริญ)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.co.th

ณ
คน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ..... 46516
วันที่ 20 ต.ค. 2565
เวลา.....

ที่ สม ๐๐๐๗/๓๗๖๙

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖-๗ ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๕

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
เลขรับ..... 2388
วันที่ ๕ ก.ย. ๒๕๖๕
เวลา..... 9.58 น.

เรื่อง แจ้งผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนารายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๐๗/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕
๒. รายละเอียดพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตราที่เกี่ยวข้อง

ด้วยมีผู้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอให้ตรวจสอบการละเมิด
สิทธิมนุษยชน กรณีประชาชนในหมู่บ้าน ได้รับแบบสอบถามจาก

เพื่อให้แสดงความประสงค์เกี่ยวกับการก่อสร้างยกระดับถนนภายในหมู่บ้าน

โดยกล่าวอ้างถึงความเดือดร้อนจากปัญหาน้ำท่วมฉับพลันและถนนทรุดโทรม แต่ไม่มีข้อมูลและรายละเอียด
ของโครงการประกอบการตัดสินใจ ผู้ร้องเห็นว่าโครงการดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อประชาชนและสร้างภาระ
ในการปรับปรุงอาคารบ้านเรือนเพื่อป้องกันปัญหาน้ำไหลเอ่อเข้าท่วมบ้าน จึงขอให้ตรวจสอบ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอเรียนว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติได้ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนข้างต้นเสร็จสิ้นแล้ว และให้มีมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริม
และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ ทั้งนี้ ตาม
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) รายละเอียดปรากฏ
ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ และแจ้งผลให้ทราบในโอกาสแรกด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายชินนทร์ เกตุปราษฎ์)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
กลุ่มงานตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ๔

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๑๙๗๑ (ศิริลดา/ภพธรรม) / โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๗๗๙๐

กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๖
เลขรับ..... 1259
วันที่ 5 ก.ย. ๒๕๖๕
เวลา..... 11.07

กสม. ๑

รายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๐๓/๒๕๖๕

เรื่อง สิทธิชุมชนอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิในที่อยู่อาศัย กรณีกล่าวอ้างว่า
จะดำเนินโครงการยกระดับถนนภายในหมู่บ้าน โดยไม่ให้ข้อมูล
ประกอบการตัดสินใจ

ผู้ร้อง ปกปิดชื่อ

ผู้ถูกร้อง

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๓๖/๒๕๖๕
ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นหมู่บ้าน
เก่าแก่ในพื้นที่ตำบล อำเภอ จังหวัด โดยพื้นที่หมู่บ้านเชื่อมต่อกับถนน
โดยเมื่อปี ๒๕๖๓ ผู้ถูกร้องได้ดำเนินโครงการก่อสร้างปรับปรุงยกระดับถนนและท่อระบายน้ำ
ช่วงถนน ถึงซอย และโครงการก่อสร้างปรับปรุงยกระดับถนน
และท่อระบายน้ำถนน ซอย ถึงซอย ต่อมาเมื่อวันที่
๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ประชาชนในหมู่บ้าน ได้รับแบบสอบถามจากผู้ถูกร้อง
ซึ่งให้แสดงความประสงค์เกี่ยวกับการก่อสร้างยกระดับถนนภายในหมู่บ้าน โดยกล่าว
อ้างถึงความเดือดร้อนจากปัญหาน้ำท่วมฉิวจากรและถนนทรุดโทรม แต่ไม่มีข้อมูลและรายละเอียด
ของโครงการประกอบการตัดสินใจ ผู้ร้องเห็นว่าการยกระดับถนนในหมู่บ้าน
จะส่งผลกระทบต่อประชาชนและสร้างภาระในการปรับปรุงอาคารบ้านเรือนเพื่อป้องกันปัญหา
น้ำไหลเอ่อเข้าท่วมบ้าน จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาจากข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่า
พฤติการณ์ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิชุมชนอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิในที่อยู่อาศัย ซึ่งอยู่ใน
หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบโดยพิจารณาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ดังต่อไปนี้

๓.๑ รายงานผลการตรวจสอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ ๑๙๙/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่อง สิทธิชุมชน กรณีกล่าวอ้างว่าโครงการก่อสร้างปรับปรุงยกระดับถนนและท่อระบายน้ำถนน ไม่รับฟังความคิดเห็นของประชาชน

๓.๒ รายงานการประชุมตรวจสอบข้อเท็จจริงของพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๕ ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓.๓ รายงานการประชุมตรวจสอบข้อเท็จจริงของพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ ณ ศาลากลางจังหวัด

๔. ข้อเท็จจริงที่รับฟังได้

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้อง ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง ฝ่ายผู้ถูกร้อง บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมาย และหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังในเบื้องต้นได้ว่า หมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านเก่าแก่ในพื้นที่ตำบล อำเภอ

จังหวัด มีผู้อยู่อาศัยประมาณ ๖๐๐ กว่าหลังคาเรือน โดยพื้นที่หมู่บ้านมีถนนเชื่อมต่อกับถนน แต่เดิมสภาพพื้นที่บริเวณดังกล่าว การไหลของน้ำจะไหลจากพื้นที่ด้านทิศใต้ไปยังทิศเหนือลงสู่คลอง และไหลจากด้านทิศตะวันตกไปยังทิศตะวันออกลงสู่คลอง ต่อมาได้มีการยกถนน

และเริ่มมีสิ่งปลูกสร้างริมคลอง และมีการพัฒนาพื้นที่ อาทิ หมู่บ้านจัดสรร ชุมชนต่าง ๆ การสร้างทางด่วน และถนน ทำให้พื้นที่ลุ่มเพื่อรับน้ำลดลง ระบบการระบายน้ำและคูคลองต่าง ๆ ขาดการบำรุงรักษา เมื่อฝนตกจึงเกิดปัญหาน้ำท่วมขัง เนื่องจากคูคลองไม่สามารถระบายน้ำออกจากพื้นที่ได้

เมื่อปี ๒๕๖๓ ผู้ถูกร้องได้ดำเนินโครงการก่อสร้างปรับปรุงยกระดับถนนและท่อระบายน้ำ ถนน ช่วงถนน ถึงซอย (ถนนเส้นหลัก) โดยเพิ่มระดับความสูงถนนตั้งแต่ ๒๐-๕๐ เซนติเมตร รวมทั้งได้ดำเนินโครงการก่อสร้างปรับปรุงยกระดับถนนและท่อระบายน้ำถนน

ซอย ถึงซอย (ถนนภายในหมู่บ้าน เชื่อมต่อระหว่าง ถนน เส้นหลักไปยัง) โดยเพิ่มระดับความสูงถนน ๖๐ เซนติเมตร และมีความสูงของทางเท้า อีก ๒๐ เซนติเมตร ภายหลังจากการก่อสร้างถนน แล้วเสร็จ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน

๒๕๖๔ ประชาชนในหมู่บ้าน ได้รับแบบสอบถามจากผู้ถูกร้องซึ่งให้แสดงความประสงค์

/เกี่ยวกับ...

เกี่ยวกับการก่อสร้างยกระดับถนนภายในหมู่บ้าน โดยกล่าวอ้างว่า ผู้พักอาศัยภายในหมู่บ้าน ได้รับความเดือดร้อนจากฝนตกน้ำท่วมผิวจราจร ไม่สะดวกในการเดินทาง เนื่องจากถนนภายในหมู่บ้าน พื้นผิวถนนยังทรุดโทรม เกิดน้ำท่วมขังบ่อยครั้งเวลาฝนตก และท่อระบายน้ำเสื่อมสภาพ จึงจัดทำแบบสอบถามเพื่อสำรวจความต้องการของประชาชน โดยกำหนดให้ตอบกลับภายในวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๔

หลังจากได้รับแบบสอบถามดังกล่าว เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ ผู้แทนหมู่บ้าน ได้ร่วมกันลงชื่อและแจ้งเป็นหนังสือไปยังนายก ของผู้ถูกร้องเพื่อขอให้ยกเลิกแบบสอบถาม และต่อมาเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๔ คณะกรรมการหมู่บ้าน ได้ประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับแบบสอบถามดังกล่าวและการก่อสร้างยกระดับถนนภายในหมู่บ้าน เนื่องจากผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงหรือให้รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลโครงการ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๔ ผู้แทนหมู่บ้าน จึงได้ขอเข้าพบนายก ของผู้ถูกร้องเพื่อขอให้ยกเลิกแบบสอบถามดังกล่าวอีกครั้ง และขอให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีสิทธิได้รับทราบข้อมูลโครงการอย่างเพียงพอเพื่อประกอบการตัดสินใจ รวมทั้งได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อขอให้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ต่อมาเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๕ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้จัดประชุมรับฟังข้อเท็จจริงจากผู้ถูกร้องและผู้แทนหมู่บ้าน เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน โดยผู้ถูกร้องได้ชี้แจงข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า โครงการก่อสร้างปรับปรุงยกระดับถนนและท่อระบายน้ำ ถนน ช่วงถนน ถึงซอย เป็นหนึ่งในแผนงานตามนโยบายของจังหวัด ที่เร่งรัดการแก้ไขปัญหา น้ำท่วมซ้ำซาก ซึ่งจังหวัด เคยของบประมาณไปยังส่วนกลางแต่ไม่ได้รับการจัดสรร จึงได้ของบประมาณจากท้องถิ่นและให้ผู้ถูกร้องเป็นผู้ดำเนินการ โดยภาพรวมของโครงการจะมีการยกระดับถนนและวางท่อระบายน้ำใหม่เพิ่มขึ้น รวมถึงโครงการในซอย ถึงซอย

ซึ่งระบบทั้งหมดนี้อยู่ในแผนงานของผู้ถูกร้องซึ่งเป็นแผนต่อเนื่อง ส่วนปัญหาที่มีการร้องเรียนในครั้ง นี้ คือโครงการยกระดับความสูงของถนนภายในหมู่บ้าน (ซอยย่อยของซอย) ซึ่งเป็นโครงการที่ยังไม่ได้ดำเนินการก่อสร้าง แต่อยู่ในขั้นตอนการสำรวจความต้องการของประชาชนโดยใช้แบบสอบถามก่อนที่จะนำไปบรรจุเป็นแผนงาน ซึ่งโดยปกติแล้วการจัดทำแผนพัฒนาของผู้ถูกร้องจะมาจากการทำประชาคมผ่านคณะกรรมการชุมชน โดยจะเสนอความต้องการของชุมชนไปยังผู้ถูกร้อง จากนั้นผู้ถูกร้องจะเสนอให้สภา พิจารณาจากความจำเป็นเร่งด่วน แล้วจึงตราเป็นเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งกรณีดังกล่าวจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่า ในหมู่บ้าน มีทั้งประชาชนที่ต้องการและไม่ต้องการให้มีการยกระดับถนนในหมู่บ้าน ผู้ถูกร้องจึงได้เสนอให้สมาชิกในหมู่บ้าน ปรึกษาหารือกัน เพื่อให้ได้ข้อยุติก่อน แล้วจึงเสนอเรื่องให้ผู้ถูกร้องพิจารณา

/ในส่วน...

ในส่วนผู้แทนหมู่บ้าน ได้ให้ข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า ในการสำรวจความต้องการของประชาชนโดยใช้แบบสอบถามของผู้กร่อนั้น ไม่ได้ดำเนินการตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน มีเพียงการสอบถามว่าต้องการยกระดับถนนหรือไม่เท่านั้น แต่ไม่มีข้อมูลและรายละเอียดของโครงการที่เพียงพอต่อการตัดสินใจ อาทิ สารสำคัญของโครงการ ทางเลือกในการดำเนินการ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบ การเยียวยาผู้ได้รับความเดือดร้อน อีกทั้งการยกระดับถนนในหมู่บ้าน ไม่ใช่การแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง แต่สาเหตุของปัญหาน้ำท่วมคือระบบการระบายน้ำเดิมไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ จึงเสนอให้มีการปรับปรุงระบบการระบายน้ำ จัดการสิ่งกีดขวางทางน้ำ ลอกท่อระบายน้ำในแนวนอน รวมทั้งขุดลอกคูคลองต่าง ๆ ที่มีความตื้นเขิน ซึ่งหากมีการยกระดับถนนในหมู่บ้าน จะยังเป็นการซ้ำเติมปัญหา น้ำจะไหลเอ่อเข้าท่วมบ้านของประชาชนแทนเนื่องจากถนนมีระดับสูงกว่า และสร้างภาระให้กับประชาชน ซึ่งข้อมูลเมื่อปี ๒๕๖๓ พบว่าบ้านเรือนของประชาชนในหมู่บ้าน ที่เป็นโครงสร้างเดิมยังไม่ยกพื้นสูง มีจำนวนมากถึง ๕๑๖ หลังคาเรือน ที่ผ่านมาประชาชนได้พยายามปรับปรุงอาคารบ้านเรือนของตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำไหลเข้าบ้านมาโดยตลอด ซึ่งมีภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจำนวนมาก

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ ๒๒ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ผู้แทนหมู่บ้าน ซึ่งใช้ชื่อว่า “กลุ่มรัก ได้จัดทำแบบสอบถามพร้อมแนบรายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาน้ำท่วมและการยกระดับถนนในหมู่บ้าน ส่งไปยังสมาชิกในหมู่บ้าน จำนวน ๕๘๕ หลังคาเรือน เพื่อสอบถามความคิดเห็น และได้รับการตอบกลับประมาณ ๑๙๖ คร้วเรือน สรุปได้ว่ามีผู้ไม่เห็นด้วยกับการยกระดับถนน จำนวน ๑๗๓ คร้วเรือน เห็นด้วย จำนวน ๙ คร้วเรือน และความเห็นอื่น ๆ จำนวน ๑๔ คร้วเรือน

ทั้งนี้ หลังจากได้รับฟังความเห็นของทุกฝ่ายในการประชุมเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๕ ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้ว ที่ประชุมได้มีความเห็นร่วมกัน ดังนี้

๑) กรณีปัญหาความเดือดร้อนและผลกระทบจากการยกระดับถนน และถนนในซอย ถึงซอย นั้น ผู้กร่อนรับว่าจะดำเนินการแก้ไขปัญหาดตามข้อเสนอแนะของผู้แทนหมู่บ้าน โดยจะดำเนินการลอกท่อระบายน้ำทั้งในส่วนที่เป็นบ่อพักและตลอดแนวนอนของท่อระบายน้ำ และเชื่อมต่อท่อระบายน้ำให้สามารถใช้งานได้ ส่วนที่เสนอให้มีการติดตั้งและปรับปรุงสถานีสูบน้ำเพิ่มเติม และแก้ไขปัญหาลูกข่ายน้ำในคลองต่าง ๆ ผู้กร่อนจะนำไปพิจารณาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบระบายน้ำต่อไป

๒) กรณีการยกระดับถนนในหมู่บ้าน นั้น ให้ผู้กร่อนประสานทำความเข้าใจกับประชาชนในหมู่บ้าน โดยใช้กระบวนการปรึกษาหารือร่วมกันหรือใช้แบบสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวผู้กร่อนต้องให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการ รวมถึงมาตรการป้องกันและบรรเทาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นให้ชัดเจนครบถ้วนเพื่อประกอบการตัดสินใจ

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้ประชุมร่วมกับจังหวัด พร้อมด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ณ ศาลากลางจังหวัด เพื่อหารือการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมถนน และจังหวัด ซึ่งตามแผนพัฒนาจังหวัด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก จำนวน ๒๖ จุด โดยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านกลไกการแต่งตั้งคณะกรรมการในการปฏิบัติงานและมีการติดตามประเมินผล รวมทั้งมีการจัดทำแผนพัฒนาระบบการระบายน้ำในคลองต่าง ๆ การพัฒนาเครื่องสูบน้ำและเพิ่มสถานีสูบน้ำ การกำจัดสิ่งกีดขวางในการระบายน้ำ การจัดเก็บขยะและวัชพืช โดยจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบในการพัฒนาศูนย์บริหารจัดการน้ำ รวมทั้งทำหน้าที่ในการประสานงานและติดตามสถานการณ์การบริหารจัดการน้ำ แต่ในทางปฏิบัติสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการขุดลอกคลองและการจัดการสิ่งกีดขวางทางน้ำ เนื่องจากในการดำเนินการต้องขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการ

ในส่วนการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมถนน และหมู่บ้าน นั้น พบปัญหาการระบายน้ำในพื้นที่บริเวณใต้ทางด่วนหรือบริเวณที่มีการก่อสร้าง เนื่องจากมีเศษวัสดุก่อสร้างกีดขวางทางระบายน้ำ และในพื้นที่หน้าหมู่บ้าน และหมู่บ้าน พบปัญหาการระบายน้ำเช่นเดียวกัน เนื่องจากเป็นพื้นที่คอคอด มีลักษณะแคบ คูคลองตื้นเขิน และมีขยะอุดตันเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ ในการประชุมดังกล่าวผู้แทนหมู่บ้าน ได้มีข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาโดยยินดีให้ความร่วมมือและสนับสนุนงบประมาณบางส่วนให้กับผู้ถูกร้องเพื่อดำเนินการขุดลอกคลองและท่อระบายน้ำภายในหมู่บ้าน ซึ่งผู้ถูกร้องแจ้งว่ายินดีให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ และรับว่าในระยะแรกจะเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการขุดลอกคลองและท่อระบายน้ำภายในหมู่บ้าน เอง เนื่องจากเป็นภารกิจและหน้าที่หลักของผู้ถูกร้อง อย่างไรก็ตาม จากการสอบถามความคืบหน้าการแก้ไขปัญหา เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ ผู้แทนหมู่บ้าน แจ้งว่าผู้ถูกร้องยังไม่ได้ดำเนินการตามข้อตกลงข้างต้นแต่อย่างใด

๕. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า กรณีผู้ร้องขอให้ตรวจสอบการดำเนินการของผู้ถูกร้องในโครงการยกระดับความสูงของถนนภายในหมู่บ้าน นั้น การดำเนินการอยู่ในขั้นตอนการสำรวจความต้องการเบื้องต้นของประชาชนที่อาศัยอยู่ภายในหมู่บ้าน ซึ่งผู้ถูกร้องรับว่าจะไปประสานทำความเข้าใจและกำหนดแนวทางร่วมกับประชาชนภายในหมู่บ้าน ก่อนดำเนินการ ส่วนการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมนั้น ผู้ถูกร้องรับว่าจะนำความเห็นและข้อเสนอที่ได้จากการประชุมเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๕ และวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ ไปพิจารณาดำเนินการ ในขั้นนี้จึงเห็นว่า กรณีตามคำร้องได้มีการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกันซึ่งผู้ถูกร้องรับว่าจะดำเนินการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนแล้ว

/อย่างไรก็ตาม...

* อย่างไรก็ตาม แม้ผู้ถูกร้องรับว่าจะดำเนินการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมถนน แต่จากการตรวจสอบยังพบข้อจำกัด ดังนี้

๑) แม้ในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาโครงการต่าง ๆ ของผู้ถูกร้องจะกำหนดให้มีการเสนอความต้องการของชุมชนผ่านการจัดทำประชาคมโดยคณะกรรมการชุมชน แต่กรณีโครงการยกระดับความสูงของถนนภายในหมู่บ้าน นั้น เข้าข่ายโครงการที่ต้องจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘^๑ เนื่องจากเป็นการดำเนินโครงการของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่อาจมีผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อวิถีชีวิต สภาพแวดล้อม และสิทธิในที่อยู่อาศัยของประชาชน ซึ่งการเพิ่มระดับความสูงของถนนอาจเป็นการสร้างภาระให้ประชาชนต้องปรับปรุงอาคารบ้านเรือนเพื่อป้องกันปัญหาน้ำไหลเอ่อเข้าท่วมบ้าน การดำเนินโครงการในลักษณะดังกล่าวจึงต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้รับทราบรายละเอียดข้อมูลโครงการและมาตรการในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบอย่างเพียงพอเพื่อประกอบการตัดสินใจ และมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชน^๒ อันจะมีผลต่อการคุ้มครองสิทธิในที่อยู่อาศัยและมาตรฐานการครองชีพ ตามกติกา

/ระหว่างประเทศ...

^๑ ผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และแนะนำหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้เคยให้ความเห็นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีการดำเนินโครงการก่อสร้างปรับปรุงยกระดับถนนและท่อระบายน้ำถนนสามัคคี ช่วงถนนประชาชื่นถึงซอยสามัคคี ๔๖ และถนนสามัคคี ๕๘ (รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๙๙/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๓) สรุปได้ว่า ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นระเบียบปฏิบัติของฝ่ายบริหาร ใช้ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐจะดำเนินโครงการของรัฐและไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้โดยเฉพาะ ให้ดำเนินการตามระเบียบนี้ ส่วนโครงการที่เข้าข่ายต้องจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบนี้ ให้พิจารณาคำนึงตามข้อ ๔ ดังนี้

“โครงการของรัฐ” หมายความว่า การดำเนินโครงการของหน่วยงานรัฐอันเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจหรือสังคม ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐหรือโดยวิธีการให้สัมปทานหรืออนุญาตให้บุคคลอื่นทำ ทั้งนี้ บรรดาที่มีผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย วิถีชีวิต หรือส่วนได้เสียเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นใดของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ

^๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๔๓ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม^๓ ที่ได้ให้การรับรองสิทธิของบุคคล ในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอสำหรับตนเองและครอบครัว ซึ่งรวมถึงอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัยที่เพียงพอ และสภาพการครองชีพที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐานสูงสุด โดยการรับรองสิทธิในที่อยู่อาศัย ที่เพียงพอ นั้น ไม่ได้หมายความว่าเพียงแต่การมีที่อยู่อาศัยเป็นที่พึ่งพิงเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงสิทธิที่จะ อยู่อาศัยในสถานที่ซึ่งมีความมั่นคงของสิทธิในการครอบครอง มีศักดิ์ศรี และมีความสามารถที่จะอยู่อาศัย

/รวมทั้ง...

(๓) เข้าซื้อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือ ชุมชน หรือลดเว้นการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชนและได้รับแจ้งผลการ พิจารณาโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาข้อเสนอแนะนั้นโดยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณา ด้วยตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

๗๓๖

๗๓๖

มาตรา ๕๘ การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อ ทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชน หรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของ ประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมา ประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการดำเนินการ หรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง

ในการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและโดยไม่ชักช้า

^๓ กติการหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ข้อ ๑๑

๑. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองสิทธิของทุกคนในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอสำหรับตนเองและ ครอบครัว ซึ่งรวมถึงอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัยที่เพียงพอและสภาพการครองชีพที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง รัฐภาคีจะดำเนิน ขั้นตอนที่เหมาะสมเพื่อประกันการทำให้สิทธินี้เป็นจริง โดยรับรองความสำคัญอย่างแท้จริงของความร่วมมือระหว่างประเทศ บนพื้นฐานของความยินยอมโดยเสรี

๗๓๖

๗๓๖

ข้อ ๑๒

๑. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองสิทธิของทุกคนที่จะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นได้
๒. ขั้นตอนในการดำเนินการโดยรัฐภาคีแห่งกติกานี้ เพื่อบรรลุผลในการทำให้สิทธินี้เป็นจริงอย่างสมบูรณ์ จะต้องรวมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อ

๗๓๖

๗๓๖

(ข) การปรับปรุงในทุกด้านของสุขภาพและสุขภาวะทางสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม

๗๓๖

๗๓๖

รวมทั้งการมีสิทธิที่จะได้รับการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องปรับปรุงในทุกด้านของสุขลักษณะทางสิ่งแวดล้อมเพื่อบรรลุผลในการทำให้สิทธิเหล่านี้เป็นจริงอย่างสมบูรณ์

๒) น้ำท่วมถนน เป็น ๑ ใน ๒๖ จุดปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากตามแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งจังหวัด ได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธภัยและภัยแล้ง จังหวัด และคณะกรรมการดำเนินงานแก้ไขปัญหายจุดเสี่ยงน้ำท่วมขัง (ถนน) จังหวัด เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วม รวมทั้งได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๐ เพื่อพัฒนาและบริหารจัดการคลอง ซึ่งเป็นคลองรับน้ำจากถนน ระบายออกสู่อ่างน้ำ และแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา เพื่อทำหน้าที่ ในการบูรณาการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม โดยสาเหตุสำคัญของปัญหาน้ำท่วมถนน มาจากประสิทธิภาพการ ระบายน้ำ เนื่องจากเป็นพื้นที่คอคอดและมีลักษณะแคบ คูคลองต่าง ๆ โดยรอบมีความตื้นเขิน เช่น คลอง นอกจากนี้ยังพบว่ายังมีสิ่งกีดขวางทางน้ำ ซึ่งผู้ถูกร้องชี้แจงว่า การแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังและอุปสรรค เช่น การขุดลอกคูคลองที่ตื้นเขินและการจัดการปัญหาสิ่งล่อง ลำนํ้า เนื่องจากในการดำเนินการต้องขออนุญาตไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงไม่สามารถดำเนินการได้ อย่างทันที่ และในทางปฏิบัติยังไม่ชัดเจนว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการกระจายอำนาจ สามารถดำเนินการได้มากน้อยเพียงใด เช่น คลอง ไหลผ่านพื้นที่ของผู้ถูกร้องและเทศบาล

หากต้องการขุดลอกต้องขออนุญาตจากกรมชลประทานซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ ในการดูแลคลองดังกล่าว ในขณะที่การแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังหรือสิ่งกีดขวางทางน้ำต้องขออนุญาต จากกรมเจ้าท่า เป็นต้น

ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในการดำเนินโครงการของรัฐ ที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชน และให้การแก้ไขปัญหาน้ำท่วมถนน สามารถดำเนินการต่อไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป

๖. มาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการ ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อเทศบาล (ผู้ถูกร้อง) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัด ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) เพื่อดำเนินการ ดังนี้

๖.๑ ให้เทศบาล (ผู้ถูกร้อง) เร่งรัดการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพ การระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วมภายในพื้นที่หมู่บ้าน โดยให้ประชาชนภายใน หมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ หรือร่วมดำเนินการดังกล่าว สำหรับการสำรวจความคิดเห็นเบื้องต้นของประชาชนเกี่ยวกับโครงการยกระดับความสูงของถนนในพื้นที่ หมู่บ้าน นั้น ให้ประสานทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่หมู่บ้าน โดยใช้ กระบวนการปรึกษาหารือเพื่อกำหนดวิธีการขั้นตอนในการดำเนินการร่วมกัน โดยเป็นหน้าที่ของผู้ถูกร้อง ที่จะต้องให้ข้อมูลและรายละเอียดของโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบและแนวทางการแก้ไขปัญหา เพื่อประกอบการตัดสินใจของประชาชน ทั้งนี้ หากจะดำเนินโครงการดังกล่าวต่อไป ผู้ถูกร้องต้องดำเนินการ ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘

๖.๒ ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดแนวปฏิบัติและชักจูงความเข้าใจให้กับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินโครงการที่มีลักษณะเป็นการ พัฒนาเศรษฐกิจหรือสังคมที่มีผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย วิถีชีวิต หรือส่วนได้เสียเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น โดยกำชับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้เป็นไปตาม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้อง กับสิทธิของบุคคลและชุมชนที่ได้รับการรับรองและคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และหนังสือสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม

๖.๓ ให้จังหวัด ประสานการแก้ไขปัญหา น้ำท่วมถนน ร่วมกับเทศบาล (ผู้ถูกร้อง) ผ่านคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด และกลไกอื่น ๆ ตามแผนพัฒนา จังหวัด เช่น คณะกรรมการอำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งจังหวัด คณะอนุกรรมการดำเนินงานแก้ไขปัญหาจุดเสี่ยงน้ำท่วมขัง (ถนน) จังหวัด โดยบูรณาการข้อมูล และสารสนเทศด้านทรัพยากรน้ำเพื่อวิเคราะห์สาเหตุและจัดทำแผนปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุ ให้สอดคล้องตามกลไกของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าว ต้องเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียและชุมชนในท้องถิ่นร่วมให้ความเห็นและข้อเสนอแนะด้วย

๖.๔ ให้จังหวัด รวบรวมปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดในการปฏิบัติหน้าที่ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจและการแก้ไขปัญหา น้ำท่วม อาทิ การดูแลรักษาทางน้ำสาธารณะ การขุดลอกคูคลอง การจัดการสิ่งล่องล้าลำน้ำ และชักจูงความเข้าใจ ร่วมกับหน่วยงานภายในจังหวัด เพื่อให้เกิดความชัดเจนทั้งในเรื่องของภารกิจอำนาจหน้าที่ และขอบเขตพื้นที่รับผิดชอบภายใต้ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์และความรวดเร็ว ในการบูรณาการแก้ไขปัญหา น้ำท่วมให้มีประสิทธิภาพต่อไป

๗. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุม ด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๒๗/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ จึงมีมติว่า กรณีตามคำร้องนี้ได้มีการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกันแล้ว และให้เสนอแนะ มาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามข้อ ๖ ของรายงานนี้ ต่อเทศบาล

(ผู้ถูกร้อง) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัด. ตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) เพื่อดำเนินการต่อไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์
นางปรีดา คงแป้น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี
นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์
นางสาวปติกาญจน์ สิทธิเดช
นายวสันต์ ภัยหลิกสิทธิ์

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

